

Овај информативни лист је један у серији информативних листова које су написале медицинске сестре, лекари и стручњаци са искуством у нези старијих лица. Серија информативних листова има за циљ да вам олакша прелазак у старачки дом. Потражите и друге информативне листове ако имате питања о специфичним аспектима неге. Можете их преузети са веб-сајта: www.10questions.org.au

Можда ће вам ови информативни листови бити од користи када:

- тражите висококвалитетну установу за негу старијих особа (старачки дом)
- вршите ревизију квалитета ваше тренутне установе за негу старијих особа (старачког дома)
- се одлучујете између две установе за негу старијих особа (два старачка дома) које изгледају слично.

Важно је да има довољно виших (регистрованих) медицинских сестара међу запосленима да се задовоље потребе свих станара. Треба да питате како ће се задовољити ваше индивидуалне потребе за негом.

Многи запослени носе сличне униформе. Само зато што неко изгледа као медицинска сестра, то не значи да та особа то и јесте. Ево које су разлике:

Виша (регистрована) медицинска сестра (Registered Nurse - RN)

је стекла звање дипломиране медицинске сестре по завршетку најмање три године факултетских студија. Она може да се бави сестринским пословима, даје лекове против болова и помогне да се спречи непотребна хоспитализација.

Нижa (уписана) медицинска сестра (Enrolled Nurse - EN) ради по налогу више медицинске сестре. Обе су регистроване код одговарајућег регулаторног тела. Регистрацијом се осигурава одржавање професионалних стандарда и заштита јавности.

Асистенти медицинских сестара (AIN) / радници који пружају негу (Care Workers) / радници установе која пружа негу (Care Service Employees - CSE) раде под надзором и руководством медицинских сестара и пружају већину неге у установама за негу старијих особа (у старачким домовима) и заједници. Њихов ниво обуке и њихове улоге се разликују.

ИМАТЕ ПРАВО ДА ПИТАТЕ

Ако вам је потребан заступник или савет стручњака у вези са било којим питањем које није обухваћено овим информативним листом:

My Aged Care
☎ 1800 200 422 • myagedcare.gov.au

Служба за превођење и тумачење (TIS)
☎ 131 450

Служба за заштиту права старијих особа (Seniors Rights Service)
☎ 1800 424 079 • seniorsrightsservice.org.au

Овај информативни лист је израдио и одобрио:

За потпуни списак организација које пружају помоћ, посетите www.10questions.org.au

Ако сте забринути у вези са неким старачким домом, контактирајте:

☎ 1800 951 822

www.agedcarequality.gov.au

10 Питања која треба да поставите

О НЕЗИ ОБОЛЕЛИХ ОД ДЕМЕНЦИЈЕ У СТАРАЧКИМ ДОМОВИМА (DEMENTIA - SERBIAN)

www.10questions.org.au

Неки домови пружају негу која је специфична за оболеле од деменције, али услуге које се нуде могу да буду различите. Већина домовна прима и оболеле од деменције. Поставите дому следећа питања да бисте изабрали дом који вам највише одговара. Ако пре усељења у дом напишете важнија дешавања из вашег живота, особље дома може боље да вас упозна и да персонализује вашу негу.

1 **Како дом омогућује слободу кретања по дому?**

Слобода кретања никада не сме да буде ограничена зато што дом нема довољно особља које би омогућило станарима да се крећу и доносе безбедне одлуке о томе како и где ће проводити своје време. Делови дома који вам се покажу приликом ваше прве посете нису увек она места на којима се станарима пружа нега, тако да је важно проверити где станари проводе већину свог времена преко дана.

2 **Каква подршка се пружа станарима да учествују у активностима у којима уживају?**

Домови треба да организују индивидуалне и групне активности и у затвореном простору и на отвореном, у којима станари различитих способности могу безбедно да уживају. То би требало да буде мешавина физичких активности и менталне и сензорне стимулације, а активности би требале да буду прилагођене интересовањима станара. Проверите да ли дом запошљава додатно особље за помоћ станарима да учествују у тим активностима и колико често.

3 **Како особље зна какве индивидуалне потребе има сваки станар?**

Сви, укључујући чланове породице, треба да буду укључени у планирање неге. Индивидуалне рутине, преференције и потребе станара за личном негом треба да буду записане, а план неге усаглашен и саопштен свима који су укључени у негу станара. Неколико писмених упутстава за особље да им помогне да упознају станаре може да буде од помоћи, па проверите да ли се та упутства и користе.

4 **Шта је предузето у дому да би био погодан за оболеле од деменције?**

Познато, мирно окружење са јасним знаковима и помагалима за поспешивање памћења може да помогне станарима да се осећају безбедно и да буду свесни своје околине.

Проверите да ли је дом пријатан и да ли можете да ставите намештај и ствари од куће у спаваће собе. Јасни натписи са речима и сликама могу да помогну станарима да се снађу. Велика бука, претрпани простори, лоше осветљење, збуњујући дезен теписона и шаре на зидовима могу изазвати стрес, па прошетајте по дому и проверите све његове објекте.

5 **Колико радника има у свакој смени?**

Проверите да ли има довољно особља које надгледа станаре и помаже им да једу, да се друже и да се крећу. Сумрак, када није јасно да ли је дан или ноћ, може да буде збуњујући, тако да би додатна помоћ могла да буде од користи у одређеним деловима дана. Питајте да ли се однос особља и станара у неко доба дана, преко ноћи или викендом смањује. Проверите да ли се неки део дома на дуже време оставља без надзора.

6 **Да ли је особље обучено за негу оболелих од деменције?**

Флукуација особља може да буде велика, зато проверите да ли нови радници добијају обуку која је специфична за негу оболелих од деменције чим се запосле и да ли редовно добијају ажуриране информације. Особље би требало да зна како може да добије помоћ за задовољавање потреба станара, па питајте да ли је дом у вези са локалним специјалистима за ментално здравље / геријатрима (специјалистима за старије особе) и тимом за реаговање на измењено / проблематично понашање.

7 **Како особље дома помаже станарима у довођењу инконтиненције под контролу?**

Проблеми са континенцијом могу да настану ако станари не могу да нађу тоалет, да се скину или да користе тоалет. Проверите да ли има довољно тоалета у близини просторија за дневни боравак са јасним ознакама и држачима. Погледајте да ли има довољно особља да помогне станарима да оду у тоалет. Дом је по закону

обавезан да пружи опрему за континенцију која одговара потребама станара и не сме да ограничава залихе те опреме.

8 **Каква медицинска помоћ постоји?**

Континуитет неге је пожељан, посебно код станара који нису у стању да вербално изразе своје симптоме. Уобичајени лекар опште праксе често познаје њихову медицинску историју, па проверите да ли лекари посећују своје пацијенте у дому. Ако не, замолите вашег лекара да проследи медицинску документацију вашем новом лекару опште праксе. Питајте да ли лекари са медицинским искуством у нези оболелих од деменције посећују станаре дома. Такође проверите да ли морате додатно да платите превоз и особље које ће вас отпратити код специјалисте за деменцију.

9 **Каква подршка се пружа станарима да би они што дуже доносили сопствене одлуке?**

Дијагноза деменције не умањује право оболеле особе да доноси одлуке о својој нези и начину живота, а особље мора да пружи неопходну подршку како би омогућило станарима да користе то право. Понекад је станарима оболелима од деменције потребан заменик за доношење одлука*, али то је последња мера која се предузима. Чак и тада морају да се узму у обзир жеље и благостање станара. Зато питајте како ће особље осигурати да се ова права поштују.

10 **Колико често дом врши ревизију лекова станара?**

Лекови имају нуспојаве и зато је најбоље ограничити количину лекова и редовно вршити ревизију потребних лекова. Лекови се никада не смеју користити за смирење станара само зато што нема довољно особља да задовољи потребе станара. Проверите колико често лекар опште праксе долази да изврши ревизију лекова.

*Може да их именује станар док има пословну способност. Служба за права старијих особа (Seniors Rights Service) може да вам да бесплатан савет ако нисте сигурни шта да радите. Контакт подаци се налазе на полеђини информативног листа.